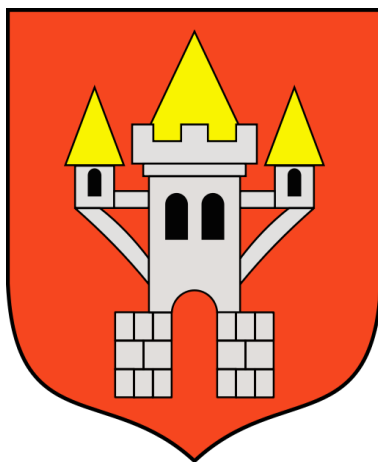

**GMINA
ŚREM**

**PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI:
PSARSKIE
GMINA ŚREM –
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE
NA LATA 2009-2016**

Plan Odnowy Miejscowości
- Psarskie

AUTORZY OPRACOWANIA:

Grupa ERGO

ZESPÓŁ URZĘDU MIEJSKIEGO W ŚREMIE

Spis treści

WSTĘP	4
STRUKTURA DOKUMENTU	5
I. CHARAKTERYSTYKA REGIONU – PODSTAWOWE INFORMACJE	7
1. POWIAT ŚREMSKI – INFORMACJE PODSTAWOWE	7
2. GMINA ŚREM – INFORMACJE PODSTAWOWE	10
3. POŁOŻENIE MIEJSCOWOŚCI PSARSKIE	13
4. PRZYNALEŻNOŚĆ ADMINISTRACYJNA WSI PSARSKIE	15
5. HISTORIA MIEJSCOWOŚCI PSARSKIE	17
6. POWIERZCHNIA.....	18
7. LICZBA LUDNOŚCI	19
8. STRUKTURA PRZESTRZENNA MIEJSCOWOŚCI PSARSKIE.....	21
I. INWENTARYZACJA ZASOBÓW	24
1. ZASOBY PRZYRODNICZY.....	24
2. DZIEDZICTWO KULTUROWE	27
3. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	29
4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	31
4.1. Komunikacja drogowa.....	31
4.2. Komunikacja autobusowa i kolejowa	32
4.3. Sieć wodociągowo-kanalizacyjna i gazowa	32
4.4. Gospodarka odpadami.....	33
4.5. Sieci elektroenergetyczne	33
4.6. Sieci ciepłownicze	34
4.7. Sieci telekomunikacyjne	34
5. GOSPODARKA I ROLNICTWO	34
6. KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY	36
II. ANALIZA SWOT MIEJSCOWOŚCI PSARSKIE	36
III. PLANOWANE INWESTYCJE WE WSI PSARSKIE	43
IV. SYSTEM WDRAŻANIA, MONITOROWANIA, OCENY ORAZ KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ	48
V. SPIS TABEL, ZDJĘĆ I MAP	53

WSTĘP

Procesy zarządzania zajmują znaczące miejsce w rozwoju lokalnym i regionalnym oraz w funkcjonowaniu instytucji i organizacji samorządowych, bowiem są one skutecznym warunkiem działania władz samorządowych, funkcjonujących w różnych dziedzinach i różnej skali. Sam proces zarządzania powinien zwiększać zdolności do rozpoznawania szans oraz zagrożeń i adaptowania się samorządów do coraz bardziej konkurencyjnych warunków działania.

Podstawowym elementem strategicznego planowania rozwoju samorządów są opracowania planistyczne, które pozwalają w sposób metodologiczny określić obecną sytuację podmiotu, uwypuklić obszary problemowe i przygotować odpowiednie działania zaradcze.

Ma to o tyle istotne znaczenie, że w dobie szerokiego dostępu do funduszy pomocowych Unii Europejskiej tylko samorzady, które potrafią ocenić swoje zasoby i problemy oraz zaplanować precyzyjnie swój rozwój mają szanse na otrzymanie odpowiedniego wsparcia.

Planowanie rozwoju na szczeblu sołectw zasługuje zatem na szczególną uwagę, ponieważ uwzględnia potrzeby jakie posiada zbiorowość mniejsza niż ludność gminy czy też powiatu. Ponadto, planowanie w którym zastosowano techniki badawcze, aby poznać opinie mieszkańców i ich oczekiwania względem rozwoju swojego sołectwa jest wyrazem dbałości samorządu lokalnego o własnych mieszkańców.

Obszar opisywany w niniejszym dokumencie zasługuje na szczególną uwagę ponieważ jest zlokalizowany na terenach wiejskich. Tereny te borykają się ze specyficznymi problemami natury ekonomicznej, społecznej i środowiskowej.

STRUKTURA DOKUMENTU

Plan Odnowy Miejscowości Psarskie - GMINA ŚREM - WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE na lata 2009-2016, zwany w dalszej części niniejszego opracowania **Planem** został utworzony w celu zanalizowania sytuacji występujących w opisywanym obszarze, wskazania płaszczyzn problemowych a także możliwości rozwojowych opisywanego obszaru, m.in. przy udziale funduszy pomocowych Unii Europejskiej.

Niniejsze opracowanie jest dokumentem komplementarnym z innymi dokumentami planistycznymi sporządzonymi przez samorząd terytorialny obejmujący Ziemię Śremską. W swojej treści wykorzystuje dokumenty źródłowe w postaci opracowań planistycznych: Urzędu Miejskiego w Śremie, Starostwa Powiatowego w Śremie, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego. Ponadto, do prawidłowej analizy obszarów, które opisuje Plan wykorzystuje się wielokrotnie dane statystyczne pochodzące z różnych wiarygodnych źródeł tj. dane urzędów statystycznych, dane statystyczne instytucji rynku pracy (PUP, WUP) oraz dane statystyczne opracowane przez instytucje samorządowe Ziemi Śremskiej.

Z uwagi na poruszenie w niniejszym dokumencie zagadnień związanych z wykorzystaniem środków pomocowych UE wielokrotnie poświadczono się opracowaniami z tego zakresu tj. m.in. opisami różnych programów operacyjnych przewidzianych do realizacji na terenie Polski w latach 2007-2015, różnego rodzaju wytycznymi do tych programów itp.

Plan obejmuje położone w województwie wielkopolskim, powiecie śremskim, gminie Śrem, sołectwo **PSARSKIE**.

Na potrzeby tego dokumentu przyjmuje się lata 2009-2016, w których będą realizowane, określone przez Plan, zadania. Dokument został sporządzony na przełomie listopada/grudnia 2008 r.

Struktura dokumentu oparta jest o **cztery części zasadnicze**.

W pierwszej części Planu przedstawiono podstawowe informacje o powiecie śremskim, gminie Śrem, położenie miejscowości Psarskie i jej przynależność administracyjną, uwarunkowania historyczne, powierzchnię, liczbę ludności oraz strukturę przestrzenną miejscowości.

W drugiej części Planu opisano i scharakteryzowano: aktualną sytuację społeczno - gospodarczą Sołectwa Psarskie, zasoby przyrodnicze, dziedzictwo kulturowe, infrastrukturę społeczną i techniczną, przedstawiono obecną sytuację w otoczeniu gospodarczym miejscowości i w rolnictwie oraz wykazano podstawowe czynniki i elementy kapitału ludzkiego i społecznego.

W trzeciej części dokumentu przedstawiono wyniki badań ankietowych przeprowadzonych w Psarskiem. Stanowią one istotne spojrzenie na występujące potrzeby mieszkańców w odniesieniu do rozwoju miejsca ich zamieszkania. Ponadto, wyniki badań zostały skonsultowane z sołtysami poszczególnych miejscowości. Ich opinie wnoszą do obrazu wyników badań wiele istotnych informacji, które pomogły precyzyjnie określić przyczyny występujących zjawisk bądź obszarów problemowych. Autorzy przedstawili wnioski jakie płyną z przeprowadzonej analizy obszaru oraz badań ankietowych – analiza SWOT, jak również konkretne zadania dla miejscowości objętej Planem.

W części czwartej przedstawiono zadania o pierwszej randze ważności, sposób ich finansowania ze szczególnym uwzględnieniem środków pomocowych UE oraz orientacyjny czas realizacji.

I. CHARAKTERYSTYKA REGIONU – PODSTAWOWE INFORMACJE

1. POWIAT ŚREMSKI – INFORMACJE PODSTAWOWE

Tereny powiatu śremskiego cechują się wielowiekową tradycją. Od stuleci istnieje na tym obszarze przeprawa przez Wartę, która odgrywała istotne znaczenie w przeszłości zwłaszcza dla osób udających się w kierunku Śląska, Wielkopolski i Kujaw. Ślady osadnictwa na Ziemi Śremskiej pochodzą sprzed ok. 4 tys. lat. Do najistotniejszych należą znaleziska odkryte na cmentarzu komunalnym na Helenkach. Są to znamiona znacznej osady, które bezpośrednio odwołują się do okresu kultury pucharów lejkowatych. W Nochowie, Mechlinie i Szymanowie odkryto natomiast ślady panowania Imperium Rzymskiego, które podnoszą znaczenie strategiczne i handlowe Ziemi Śremskiej.

Zdjęcie 1 Widokówka przedstawiająca rynek w Śremie

Źródło: Urząd Miejski w Śremie

W X wieku powstał tutaj pierwszy gród dla ochrony przeprawy przez Wartę, zlokalizowany na prawym brzegu rzeki. Zaś na lewym brzegu Warty utworzono handlową osadę, która z czasem została przekształcona w miasto, którego lokację

na prawie magdeburskim datuje się na 1253 rok. Pierwszej wzmianki o Śremie można już jednak doszukać się w bulli gnieźnieńskiej papieża Innocentego II z 1136 roku.

W XIII wieku tereny obecnego powiatu śremskiego zostały splądrowane w wyniku działań prowadzonych przez króla czeskiego Jana Luksemburskiego.

Zdjęcie 2 Widokówka przedstawiająca rynek w Śremie

Źródło: *Urząd Miejski w Śremie*

XIV wiek to okres rozwoju Ziemi Śremskiej, wówczas powstaje ratusz w Śremie i kościoły. Okres ten kończy się wraz z nadejściem siedemnastowiecznych wojen religijnych. Począwszy od 1793 roku tereny obecnego powiatu śremskiego weszły w skład zaboru pruskiego.

W czasie dwóch wojen światowych obszar ten stawiał silny opór okupantowi i wykazywał znaczną aktywność w prowadzonych przez polskie władze działaniach wojenno-obronnych. Po zakończeniu II wojny światowej Śrem i okolice odgrywały w dalszym ciągu rolę ośrodka o charakterze usługowym i handlowym.

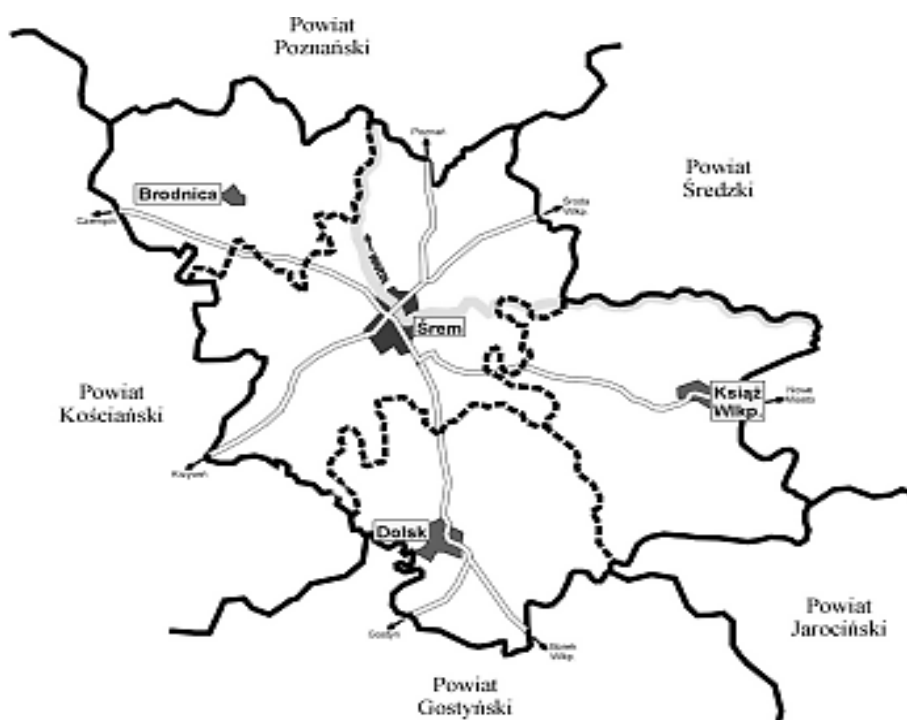

W latach sześćdziesiątych XX wieku budowa Odlewni Żeliwa doprowadziła do ożywienia gospodarczego w regionie i dała zatrudnienie kilku tysiącom mieszkańców. Obecnie miasta i wsie powiatu śremskiego, po przeprowadzonej w roku 1999 reformie samorządowej osiągają wymierne efekty oraz w sposób skuteczny realizują cele społeczne, gospodarcze i kulturalne.

Powiat śremski składa się z czterech jednostek administracyjnych: miasta i gminy Śrem oraz gmin: Brodnica, Dolsk, Książ Wielkopolski. Cztery gminy obejmują łącznie obszar o powierzchni 574,68 km² - zamieszkiwany przez 58 376 osób. Łącznie w powiecie jest 122 miejscowości wiejskie. Gminy powiatu śremskiego zrzeszone są obecnie w Unii Gospodarczej Regionu Śremskiego.

Mapa 1 Powiat Śremski

Źródło: www.powiat-srem.pl/index.php?modul=art&action=show&id=32&kat_id=4

Powiat śremski położony jest w centralnej części województwa wielkopolskiego. Graniczy on z powiatami: gostyńskim, jarocińskim, kościańskim, poznańskim i średzkim.

W skład powiatu wchodzi cztery gminy: Brodnica, Dolsk, Książ Wielkopolski i Śrem. Śrem jest stolicą powiatu, jak również centrum administracyjnym, usługowym, handlowym, przemysłowym, kulturalnym i oświatowym całego regionu. Powiat śremski znajduje się w odległości 42 km od aglomeracji województwa wielkopolskiego – Poznania.

2. GMINA ŚREM – INFORMACJE PODSTAWOWE

Dzieje obszaru zajmowanego przez gminę związane są z dziejami całej Wielkopolski. Najstarsze pozostałości osadnictwa społeczno-gospodarczego, które odkryto na Helenkach pochodzą sprzed ok. 4 tys. lat.

Wyraźne są także ślady dominacji rzymskiej na Ziemi Śremskiej, które odnalezione zostały w Nochowiu, Mechlinie i Szymanowie, co niewątpliwie jest dowodem istnienia na tych terenach trasy, która łączyła Rzym z Bałtykiem. Ponadto odkryto także wiele pozostałości osadnictwa z okresu kultury łużyckiej (700-400 lat p.n.e.) oraz z okresu kultury przeworskiej (100-400 r.). Większość dzisiejszych miejscowości powstała w czasie zamieszkiwania tych ziem przez plemiona słowiańskie i wczesnopolskie. W większości przypadków wsie były prywatnymi własnościami bądź należały do opactw klasztornych.

Do najstarszych wsi Ziemi Śremskiej należą wieś Mechlin, o której wzmiankuje się już w 1211 roku oraz Dalewo i Wyrzeka, które pojawiają się w dokumentach w 1230 roku. W XIII wieku powstała również wieś **Psarskie**, której nazwę wymienia się po raz pierwszy w dokumentach w 1279 r. oraz wieś Nochowo z 1292 r. W XIV wieku pojawiły się wsie Błociszewo, Kadzewo, Krzyżanowo, Mórka i Zbrudzewo. Na wiek XV datuje się pojawienie się wsi Dobczyn.

Zdjęcie 3 Ratusz miejski w Śremie

Źródło: Urząd Miejski w Śremie

Przez stulecia rozległe obszary Ziemi Śremskiej były terenem prowadzonych wypraw i działań wojennych. Okres największego rozkwitu przypadł na wiek XIV, wówczas między innymi miasto zakupiło wieś Zbrudzewo, wybudowało ratusz oraz kościoły: farny pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny i szpitalny pod wezwaniem Św. Ducha. Załamanie przyszło w XVII wieku wraz z wojnami religijnymi.

Po rozbiorach Królestwa Polskiego miasto Śrem wraz z miejscowościami przyległymi znalazło się pod panowaniem Królestwa Prus i uzyskało status miasta powiatowego, co przyczyniło się w dużej mierze do rozwoju gospodarczego. Mimo postępującej germanizacji Śrem nie stracił polskiego charakteru. W II połowie XIX wieku dzięki działalności i udzielanym kredytom przez Bank Spółdzielczy powstały pierwsze zakłady przemysłowe oraz nastąpił rozwój transportu.

W okresie międzywojnia powstały nowe zakłady. Największym zakładem była fabryka maszyn rolniczych i powozów Franciszka Malinowskiego. Po wojnie Śrem i okolice stanowiły nadal ośrodek o charakterze handlowym. Obecnie Ziemia Śremska

zapewnia dogodne warunki dla inwestorów, turystów i samych mieszkańców. Ulokowały tu swoją działalność zarówno przedsiębiorstwa polskie jak i zagraniczne.

Miasto Śrem – siedziba władz gminy – pojawia się po raz pierwszy w bulli gnieźnieńskiej papieża Innocentego II w 1136 roku. Prawa miejskie Śrem otrzymał w 1253 roku, nadane zostały mu przez książąt Bolesława Pobożnego i Przemysława I. Średniowieczny rodowód mają także inne wsie terenu gminy. Od zakończenia II wojny światowej Śrem nadal odgrywa znaczącą rolę miasta usługowego. Obecnie jest centralnym ośrodkiem przemysłowym i kulturalnym na terenie powiatu śremskiego. W roku 1972 roku Śrem uzyskał status miasta średniego. Obecnie liczy 30,021 tys. mieszkańców i jest jednym z najszybciej rozwijających się miast województwa wielkopolskiego.

Gmina Śrem usytuowana jest w zachodniej części Polski, w województwie wielkopolskim – 42 km od Poznania, nad rzeką Wartą. Jest jedną z czterech gmin powiatu śremskiego. Od północno-zachodu sąsiaduje ona z gminą Brodnica, od wschodu z gminą Książ Wielkopolski i od południa z gminą Dolsk.

Na terenie Gminy znajdują się 32 sołectwa:

Binkowo, Borgowo, Bodzyniewo, Błociszewo, Dalewo, Dobczyn, Dąbrowa, Gaj, Góra, Grodzewo, Grzymysław, Kadzewo, Kaleje, Krzyżanowo, Kawcze, Luciny, Marianowo, Mechlin, Mórka, Nochowo, Niesłabin, Olsza-Bystrzek, Ostrowo, Orkowo, Pełczyn, **Psarskie**, Pysząca, Sosnowiec, Szymanowo, Wirginowo, Wyrzeka, Zbrudzewo.

3. POŁOŻENIE MIEJSCOWOŚCI PSARSKIE

Wieś Psarskie położona jest w zachodniej Polsce, w środkowej części województwa wielkopolskiego, w powiecie śremskim oraz w centralnej części gminy Śrem. Znajduje się w odległości 45,7 km od Poznania oraz 2,4 km na zachód od siedziby Starostwa Powiatu i Urzędu Miejskiego w Śremie.

Tabela 1 Położenie

<p>POLSKA</p> 	<p>Polska położona jest w Europie Środkowej nad Morzem Bałtyckim. Graniczy z Niemcami, Czechami, Słowacją, Ukrainą, Białorusią, Litwą i Rosją (obwodem kaliningradzkim, na północy), a poprzez granicę morską z Danią oraz Szwecją.</p>
<p>WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE</p> 	<p>Wielkopolska znajduje się w środkowo - zachodniej części Polski i sąsiaduje z województwami: na północy z zachodniopomorskim i pomorskim, na wschodzie z województwem kujawsko-pomorskim i łódzkim, oraz województwem dolnośląskim i lubuskim na zachodzie oraz opolskim na południu.</p>

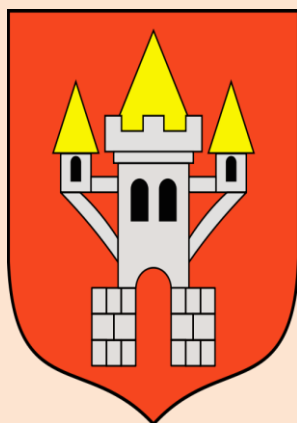

POWIAT ŚREMSKI

Powiat śremski położony jest w centralnej części województwa wielkopolskiego i graniczy z powiatami: gostyńskim, jarocińskim, kościańskim, poznańskim i średzkim. W skład powiatu wchodzi cztery gminy: Brodnica, Dolsk, Książ Wielkopolski i Śrem.

GMINA ŚREM

Gmina Śrem położona jest na Nizinie Wielkopolsko-Kujawskiej, w środkowej części województwa wielkopolskiego, w zachodniej części Polski,

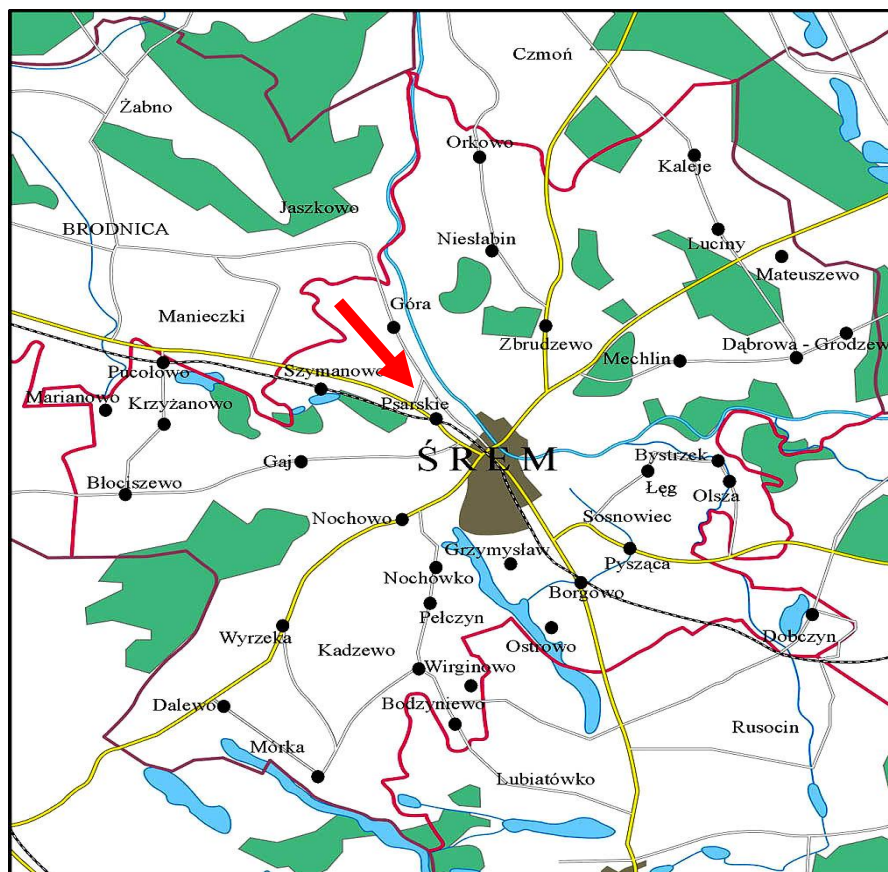
MIEJSCOWOŚĆ PSARSKIE

Psarskie, miejscowość gminna, położona w powiecie śremskim województwa wielkopolskiego.

Źródło: Opracowanie własne

Mapa 2 Miejscowość Psarskie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://sremum.bip.e-zeto.com>

4. PRZYNALEŻNOŚĆ ADMINISTRACYJNA WSI PSARSKIE

Wieś Psarskie administracyjnie przynależy do powiatu śremskiego województwa wielkopolskiego, który składa się z czterech jednostek administracyjnych: miasta i gminy Śrem oraz gmin: Brodnica, Dolsk, Książ Wielkopolski. Miejscowość Psarskie znajduje się na terenie gminy Śrem, w skład której wchodzi 32 sołectwa. Gminy powiatu śremskiego od początku lat dziewięćdziesiątych XX wieku zrzeszone są w Unii Gospodarczej Regionu Śremskiego.

Mapa 3 Podział administracyjny województwa wielkopolskiego

Źródło: www.brzeziny-gmina.pl/bip/bip-uzyteczne-linki.html?pid=1645

5. HISTORIA MIEJSCOWOŚCI PSARSKIE

Wieś Psarskie cechuje się trzynastowiecznym rodowodem. W XIII wieku Chwalimierz, syn Jana przekazał Psarskie, wówczas pod nazwą „Psurowo” oraz Jazzków w testamencie kościołowi poznańskiemu. Pierwsza wzmianka o miejscowości pojawiła się w 1279 roku w dokumentach księcia z dynastii Piastów Przemysła II, który zdecydował się na odłączenie wsi Psarskie od posiadłości kościelnych.

Zdjęcie 4 Portret Przemysła II

Źródło: www.wiw.pl/historia/poczet/

Miejscowość przez następne stulecia przechodziła z rąk do rąk oraz traktowana była jako własność prywatna. I tak na przykład w XIX wieku wieś była w posiadaniu Józefa Wybickiego, rodziny Raczyńskich i Platerów. Ostatnim dysponentem miejscowości przed wybuchem II wojny światowej był August Zaleski – minister spraw zagranicznych II Rzeczypospolitej, późniejszy prezydent Rzeczypospolitej Polskiej na emigracji w Anglii.

Po II wojnie światowej wieś Psarskie przeżywała znaczne ożywienie (rozwój rolnictwa), co było udziałem postępu, który miał wówczas miejsce na Ziemi Śremskiej.

Od reformy samorządowej, która miała miejsce w 1999 roku Psarskie jest integralną częścią powiatu śremskiego i gminy Śrem województwa wielkopolskiego.

Obecnie władze samorządowe podejmują szereg działań, których celem jest podniesienie poziomu życia lokalnej społeczności. Stąd szeroko zakrojony program inwestycyjny, który zakłada rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, społecznej oraz transportowej. Celem bezpośrednio staje się rozbudowa lokalnych dróg oraz układu komunikacyjnego, który zintensyfikuje istniejące już powiązania z aglomeracją województwa wielkopolskiego – Poznaniem. Planowane przedsięwzięcia będą ogromnym udogodnieniem zarówno dla mieszkańców wsi Psarskie jak również polskich i zagranicznych przedsiębiorców.

6. POWIERZCHNIA

Całkowita powierzchnia gminy wynosi 205,83 km². 3/4 powierzchni gminy stanowią użytki rolne, w których dominują grunty orne. W obszarze miejskim największy odsetek stanowią grunty zabudowane i zurbanizowane.

Tabela 2 Wykaz użytków gruntowych w obrębie miejscowości Psarskie

Wykaz użytków:	Powierzchnia (ha)
Tereny mieszkaniowe	27,3353
Tereny przemysłowe	13,5776
Inne tereny zabudowane	1,7625
Zurbanizowane tereny niezabudowane	8,0686
Tereny rekreacyjno - wypoczynkowe	9,3945
Drogi	24,4419
Lasy	71,4238
Łąki trwałe	1,9152
Nieużytki	21,3617
Pastwiska trwałe	91,8015
Grunty orne	277,5544
Tereny kolejowe	1,0057
Rowy	5,156
Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	11,6955
Razem:	566,4942

Źródło: Opracowanie własne

Wieś Psarskie obejmuje swoją powierzchnią 566,4942 ha. W strukturze użytków gruntowych dominują grunty orne oraz pastwiska.

7. LICZBA LUDNOŚCI

Gminę Śrem zamieszkuje 40 212 osób, z czego 25 % to mieszkańcy terenów wiejskich. W strukturze demograficznej gminy dominują kobiety (51,49%), jednak mężczyźni dominują w młodszych grupach wiekowych.

Tabela 3 Statystyka stałych mieszkańców miejscowości Psarskie wg wieku i płci

Wiek od 0 – 19 lat		Wiek od 20 – 65 lat dotyczy mężczyzn	Wiek od 20 – 60 lat dotyczy kobiet	Wiek powyżej 65 lat dotyczy mężczyzn	Wiek powyżej 60 lat dotyczy kobiet
M	K				
193	213	483	438	59	91
				Razem:	1477

Źródło: Opracowanie własne

Z analizy struktury demograficznej wynika, że 921 mieszkańców wsi Psarskie na 1477 ogółem to osoby w wieku produkcyjnym. Analizując strukturę wieku mieszkańców wsi Psarskie należy również zauważyć, iż grupie osób w wieku produkcyjnym dominują mężczyźni, natomiast w grupach wiekowych wieku przedprodukcyjnego i poprodukcyjnego dominują kobiety. Ponadto należy także odnotować względną równowagę pomiędzy osobami jeszcze niepełnoletnimi a mieszkańcami w wieku starszym.

Tabela 4 Informacje odnośnie bezrobocia na dzień 30.09.2008 r.

Jednostka Samorządu Terytorialnego	Liczba osób bezrobotnych (ogółem)	Liczba kobiet bezrobotnych
Powiat Śremski	1038	690
Gmina Brodnica	79	61
Gmina Dolsk	101	79
Gmina Książ Wielkopolski	157	141

Śrem	701	494
Powiat Śremski		5,0%
Województwo Wielkopolskie		5,8%
Polska		8,9%

Źródło: PUP w Śremie

8. STRUKTURA PRZESTRZENNA MIEJSCOWOŚCI PSARSKIE

Gmina Śrem charakteryzuje się układem osadniczym, który wykształcił się najprawdopodobniej z ulicówek lub układów jednorodzinnych. Układy osadnicze posiadają zabudowę mniej lub bardziej zwartą, na działkach wytworzonych bezpośrednio przy drodze wiejskiej. Większość tej zabudowy pochodzi z 2 poł. XIX w. oraz z 1 poł. XX w. Występują również budowle powstałe w 2 poł. XVIII w.

W wielu miejscowościach gminy zachowały się zabytkowe obiekty pałacowe z folwarkami oraz podworskie parki ze starym i rzadkim drzewostanem. Obiekty te wymagają natychmiastowych działań restauracyjnych, zmierzających do przywrócenia uszkodzonej i zmienionej budowli jej dawniejszej formy architektonicznej, wartości artystycznej i użytkowej. Prace restauratorskie przeprowadzane są na podstawie zachowanych materiałów archiwalnych w postaci planów, zdjęć z użyciem oryginalnych detali i zachowaniem ocalałych fragmentów budowli.

W starej części wieś charakteryzuje się głównie zabudową zagrodową, miejscami zwartą, jedno- i dwu - kondygnacyjną. Charakterystyczna jest również współczesna zabudowa nowych domków jednorodzinnych, która zaczyna być dominującą formą budownictwa.

Zagrody składają się zazwyczaj z budynku mieszkalnego, 1 lub 2 budynków gospodarczych, stodoły i prostokątnego podwórka między nimi.

Przy nowej współczesnej zabudowie znajdują się place zabaw dostosowane do potrzeb najmłodszych mieszkańców wsi Psarskie.

Zdjęcie 5 Budynki dwukondygnacyjne, jednorodzinne

Źródło: Urząd Miejski w Śremie

Zdjęcie 6 Budynki dwukondygnacyjne, jednorodzinne

Źródło: Urząd Miejski w Śremie

Zdjęcie 7 Budynki przedstawiające zabudowę zagrodową

Źródło: Urząd Miejski w Śremie

Zdjęcie 8 Budynki przedstawiające zabudowę współczesną z placem zabaw

Źródło: Urząd Miejski w Śremie

Zdjęcie 9 Współczesna zabudowa we wsi Psarskie

Źródło: Urząd Miejski w Śremie

I. INWENTARYZACJA ZASOBÓW

1. ZASOBY PRZYRODNICZY

Powiat śremski obejmuje swoją powierzchnią trzy regiony geograficzne. W środkowej części znajduje się Pradolina Warszawsko - Berlińska, która oddziela Pojezierze Wielkopolskie od Pojezierza Leszczyńskiego. Tereny Ziemi Śremskiej leżą w pasie nizin, jednak niektóre obszary wykazują także cechy pojezierne. Ponadto, powiat śremski odznacza się także szeroką pradoliną, licznymi jeziorami rynnowymi oraz wzgórzami moreny czołowej. Północna część powiatu ma charakter płaski.

Charakterystyczną cechą krajobrazu wiejskiego powiatu śremskiego są parki podworskie, które wyróżniają się starym i różnorodnym drzewostanem.

Teren wsi Psarskie, podobnie jak cały obszar Ziemi Śremskiej ma charakter nizinny. Teren ten powstał w wyniku działalności lądolodu skandynawskiego.

Po przejściu lądolodu pozostały liczne jeziora, wzgórza moreny czołowej, wydmy i szeroka pradolina. Znaczną część obszaru wsi Psarskie zajmują lasy i tereny zielone z różnymi gatunkami traw.

Na terenie gminy Śrem występują głównie formy czwartorzędowe, glacialne i fluwioglacialne. Do podstawowych złóż surowcowych na obszarze gminy Śrem należą surowce ilaste, kruszywa i gaz ziemny.

Na obszarze gminy Śrem występują przede wszystkim gleby bielnicowe i pseudobielnicowe, brunatne właściwe i wylugowane oraz czarne ziemie. W większości przypadków są to gleby, które są zaliczane do klasy III i IV.

Pod względem uwarunkowań klimatycznych gmina Śrem należy do Dzielnicy Środkowej, która zaliczana jest do dzielnic cieplejszych. Występują tu również zachodnie wiatry znad Oceanu Atlantyckiego.

Na terenie gminy Śrem występują następujące obiekty przyrodnicze o charakterze chronionym:

- Rezerwat "Czmoń",
- Park Krajobrazowy im. gen. D. Chłapowskiego,
- Rogaliński Park Krajobrazowy,
- Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy "Łęgi Mechlińskie",
- 13 użytków ekologicznych,
- 56 pomników przyrody.

Zdjęcie 10 Krajobraz przyrodniczy wsi Psarskie

Źródło: Urząd Miejski w Śremie

Na terenie miejscowości Psarskie znajdują się także łąki zalewowe (łągi topolowe i topolowo-wierzbowe z licznymi wiekowymi dębami), na których znajdują się lasy łąkowe z bogatą fauną i florą.

W zabytkowym parku krajobrazowym we wsi Psarskie znajdują się drzewa – pomniki przyrody, takie jak dęby szypułkowe, lipy drobnolistne, kasztanowce zwyczajne i platany. W parku znajdują się przede wszystkim rzadkie gatunki dębów szypułkowych o obwodzie 610 cm i 440 cm, lipy, graby oraz cis, który został ukształtowany w formie altany.

Ponadto zabytkowa aleja przy ulicy Platanowej, która prowadzi od neogotyckiego pałacu do drogi wojewódzkiej nr 310 składa się ze starych klonów zwyczajnych, platanów zachodnich i jesionów wyniosłych. Aleja przy ulicy Platanowej uznana jest również za pomnik przyrody.

2. DZIEDZICTWO KULTUROWE

Tabela 5 Wykaz zabytków architektury na terenie wsi Psarskie

Lp.	Obiekt	Wiek	Numer w rejestrze zabytków
Psarskie			
1.	Cmentarzysko kultury łużyckiej	700-400 lat p.n.e.	1654/A
2.	Park krajobrazowy wraz z zabudową	koniec XVIII	1718/A
3.	Zespół Pałacowo-Folwarczny	XIX	1362/A
4.	Aleja (ul. Platanowa)	XIX	

Źródło: Urząd Miejski w Śremie

Na terenie wsi Psarskie znajduje się kilka zabytków stanowiących integralną i istotną część dziedzictwa historycznego i narodowego. Do najważniejszych należą cmentarzysko kultury łużyckiej, park krajobrazowy, zespół pałacowo-folwarczny oraz aleja przy ulicy Platanowej.

Park krajobrazowy wraz z zabytkową zabudową powstał pod koniec XVIII wieku. Cechą wyróżniającą parku są rzadkie gatunki dębów szypułkowych o obwodzie 610 cm i 440 cm, lipy, graby oraz cis, który został ukształtowany w formie altany. To właśnie stary i rzadki drzewostan jest jedną z największych atrakcji turystycznych miejscowości. Park obejmuje swoją powierzchnią 7,4 hektara.

Zdjęcie 11 Park Krajobrazowy we wsi Psarskie

Źródło: www.unia.srem.com.pl/index/show/id/268/pa/0405/

Kolejną atrakcją turystyczną wsi Psarskie jest zabytkowy neogotycki pałac, który wybudowany został w 1867 roku, a rozbudowany w 1900 roku.

Zdjęcie 12 Neogotycki pałac z XIX wieku

Źródło: www.man.poznan.pl/~marcinp/pages/polska/srem2.html

W XIX wieku pałac należał między innymi do rodziny Platerów, Raczyńskich, Grodzickich. W XX wieku był własnością Szoldrskich. Obecnie mieści się w nim Dom Pomocy Społecznej w Psarskiem.

Zabytkowa aleja przy ulicy Platanowej prowadzi od neogotyckiego pałacu do drogi wojewódzkiej nr 310. Aleja składa się z klonów zwyczajnych, platanów zachodnich i jesionów wyniosłych. Aleja przy ulicy Platanowej uznana jest za pomnik przyrody.

Jednym z podstawowych problemów w miejscowości Psarskie jest dbanie o utrzymanie odpowiedniego stanu estetycznego wymienionych zabytków, co wiąże się ze znacznymi wydatkami finansowymi.

3. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

Na terenie wsi Psarskie działa Dom Pomocy Społecznej, który jest jednostką organizacyjną powiatu śremskiego.

Dom zapewnia opiekę osobom przewlekle i somatycznie chorym obojga płci. Kompleks wyposażony jest w 120 miejsc przystosowanych do poszczególnych pacjentów. Dom Pomocy Społecznej w Psarskiem dysponuje środkami pochodzącymi z budżetu powiatu.

Na terenie wsi Psarskie znajdują się także boiska, jednak nie spełniają one podstawowych standardów bezpieczeństwa oraz nie stanowią bazy dla rozwoju potencjału sportowego lokalnej społeczności. Stąd podjęte działania władz sołectwa, których celem stworzenia kompleksu rekreacyjno-sportowego.

Zdjęcie 13 Boisko we wsi Psarskie – stan techniczny

Źródło: Urząd Miejski w Śremie

W powiecie śremskim znajduje się sieć 323,7 km szlaków dla rowerzystów, które łączą miasta i wsie atrakcyjne pod względem historycznym i turystycznym, w tym między innymi miejscowość Psarskie. Szlaki rowerowe mają przeważnie długość od 7,9 km do 68,5 km. Większość z nich to przede wszystkim pętle i łączniki.

Przez teren powiatu śremskiego i wsi Psarskie przebiegają również szlaki piesze. Do najważniejszych należą:

- Szlak niebieski (21,2 km): Śrem – Łęg – Bystrzek – Sroczewo – Zaborowo – Gogolewko – Gogolewo.
- Szlak zielony (30,7 km): (Kościan – Lubiń) – Miranowo – Ieśniczówka Brzednia – Lubiakówko – Dolsk – Ostrowieczko – Ostrowieczno – Błazejewo – Włociejewice – Włociejewki – Książ Wielkopolski – Gogolewo (Nowe Miasto nad Wartą – Śmiełów – Jarocin).
- Szlak czerwony: Osowa Góra (Zaniemyśl – Sulęcinek).
- Szlak żółty: (Zaniemyśl) – Kaleje (Czmoń).

- Szlak niebieski: (Otuszy) – Hówiec.
- Szlak czerwony: Żabno (Drużyna Poznańska).
- Wielkopolska Droga św. Jakuba: Żabno - Przylepki - Manieczki - Błociszewo - Rąbiń - Dalewo - Mościszki.

Sieć szlaków rowerowych i pieszych jest znakowana oraz poprowadzona z dala od głównych połączeń komunikacyjnych. Umożliwiają one sprawne i bezpieczne poruszanie się pomiędzy atrakcjami turystycznymi, które nieprzypadkowo leżą po drodze.

4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

4.1. Komunikacja drogowa

Integralnym elementem układu komunikacyjnego gminy Śrem są drogi kołowe wojewódzkie, powiatowe i gminne, które łączą Śrem z Poznaniem, Środą Wielkopolską, Jarocinem, Leszmem, Gostyniem i Czempiniem. Obecnie do najważniejszych szlaków komunikacyjnych gminy Śrem należą drogi E 261 z Poznania do Wrocławia oraz nr 42 z Poznania do Katowic i Łodzi. Co ważne, Śrem odgrywa także rolę lokalnego węzła drogowego przy szosie Poznań-Rawicz. Z miasta drogi prowadzą do Wrześni, Leszna, Głuchowa i Kościana.

Sama wieś Psarskie położona jest przy istotnej z punktu widzenia komunikacyjnego i transportowego drodze wojewódzkiej nr 310 Śrem-Czempień-Głuchowo. W miejscowości Psarskie znajduje się również skrzyżowanie z drogą powiatową nr 4062 do Hówca przez Brodnicę.

W 2005 r. rozpoczęto prace związane z budową obwodnicy Śremu. W Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Śrem na lata 2007-2013 przewidziano trzy etapy realizacji wspomnianej inwestycji. Pierwszy etap, który miał się zakończyć w 2007 roku, natomiast kolejne dwa etapy planowane są do realizacji w latach 2007 - 2008.

W wyniku planowanej inwestycji nastąpi zdecydowana zmiana i przede wszystkim poprawa struktury dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych.

Jak do tej pory podjęto już kilka istotnych przedsięwzięć we wsi Psarskie zmierzających do poprawy stanu technicznego dróg gminnych, których celem była poprawa przejezdności i nawierzchni trasy.

4.2. Komunikacja autobusowa i kolejowa

Komunikację ze wsi Psarskie do miasta Śrem zapewnia komunikacja miejska, tj. linie 9 i 10 oraz PKS w Poznaniu.

Ze względu na ponoszone straty i nierentowność PKP podjęło decyzję o likwidacji kolejowych połączeń pasażerskich. Pod koniec 2005 roku zamknięto ostatnią linię kolejową Czempin - Śrem - Mieszków.

Obecnie do przewozów towarowych wykorzystywane są wyłącznie tory ze Śremu do Czempinia.

4.3. Sieć wodociągowo-kanalizacyjna i gazowa

Długość sieci kanalizacji sanitarnej w gminie w 2003 roku wynosiła 98 km. Z sieci kanalizacji sanitarnej korzysta obecnie 99 % terenów miasta Śrem oraz 21 spośród 39 wsi gminy Śrem (54 %), tj. Błociszewo, Zbrudzewo, **Psarskie**, Góra, Szymanowo, Grzymysław, Nochowo, Wyrzeka, Krzyżanowo, Pucółowo, Niesłabin, Mechlin, Pysząca, Dalewo, Bodzyniewo, Kadzewo, Wirginowo, Binkowo, Olsza, Orkowo, Kaleje.

Największym i najbardziej nowoczesnym obecnie obiektem w gminie jest oczyszczalnia ścieków w Śremie. Obecnie oczyszczalnia może przyjąć ścieki z całego Śremu oraz okolicznych wsi (Błociszewo, Zbrudzewo, **Psarskie**, Góra, Szymanowo, Grzymysław, Nochowo, Wyrzeka, Krzyżanowo, Pucółowo, Niesłabin, Mechlin, Pysząca,

Dalewo) oraz miejscowości z gminy Brodnica: Brodnica, Piotrowo, Chaławy, Grabianowo, Manieczki.

Sieć gazowa na terenie gminy dostarcza gaz blisko 9300 odbiorców i liczy ponad 83 km długości, z czego 44 km sieci niskiego ciśnienia i 39 km sieci średniego ciśnienia.

4.4. Gospodarka odpadami

Za obsługę ludności w zakresie wywozu odpadów odpowiedzialne jest głównie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Śremie. Mimo jednak prowadzonej działalności Przedsiębiorstwa ok. 50% mieszkańców obszarów wiejskich unika wywożenia odpadów w sposób zorganizowany. Dlatego też w 2003 roku Spółka rozpoczęła zintegrowane wdrażanie w gminie systemu selektywnej zbiórki odpadów. Głównym elementem systemu gospodarowania odpadami pozostaje międzygminne składowisko w Mateuszewie, które zostało oddane do eksploatacji z początkiem 1998 roku.

4.5. Sieci elektroenergetyczne

Przez teren gminy Śrem przebiega linia wysokiego napięcia relacji Września - Środa - Śrem - Leszno.

Na terenach wiejskich i na obrzeżach miasta, w tym na terenie wsi Psarskie sieć średniego napięcia jest napowietrzna, a stacje transformatorowe wymagają remontu lub pobudowania nowych urządzeń. Linie średniego napięcia zasilające tereny wiejskie charakteryzują się znacznymi długościami o dużej liczbie odgałęzień oraz częściowo małymi przekrojami przewodów, które nie są dostosowane do szczytowego obciążenia. Dla poprawy zaopatrzenia w energię elektryczną istnieje potrzeba wybudowania nowych stacji wraz z liniami doprowadzającymi na obszarze miasta i wsi.

4.6. Sieci ciepłownicze

Jedynie miasto Śrem jest zaopatrywane w ciepło przez elektrociepłownię Odlewni Żeliwa „Śrem” S.A. Dystrybutorem energii cieplnej w mieście jest natomiast Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Śremie SA. Przedsiębiorstwo to eksploatuje miejską sieć ciepłowniczą oraz jedną kotłownię lokalną.

4.7. Sieci telekomunikacyjne

Okręg telefoniczny Śrem obejmuje gminy: Czempień, Śrem, Dolsk, Brodnica, Książ Wielkopolski. Aktualnie liczba abonentów wynosi ok. 12 tysięcy. W roku 2010 przewidywana jest przebudowa istniejącej centrali na cyfrową o pojemności 38 000 numerów.

5. GOSPODARKA I ROLNICTWO

W gminie dominują liczebnie gospodarstwa małe do 5 ha – około 56% wszystkich gospodarstw. Tylko 30% indywidualnych gospodarstw rolnych w gminie posiada powierzchnię użytków rolnych większą niż 10 ha, a 20% więcej niż 15 ha.

Na terenie gminy Śrem działają przede wszystkim podmioty sektora prywatnego (97,6%). Władze gminy podejmują szereg przedsięwzięć, których celem jest udostępnianie terenów inwestycyjnych położonych poza granicami Śremu. Działanie te sprzyjają rozwojowi wielu wsi, w tym także wsi Psarskie.

Działalność podmiotów gospodarczych w Gminie Śrem ma głównie charakter handlowy i usługowy. Pozostałe podmioty prowadzą następujące rodzaje działalności jak rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo oraz obsługa nieruchomości, budownictwo i przemysł.

Wśród największych przedsiębiorców, prowadzących działalność na terenie gminy Śrem wymienić należy :

- Odlewnia Żeliwa Śrem S.A., Śrem, ul. Staszica
- REHAU, tworzywa sztuczne, Nochowo
- Dutron, artykuły elektryczne, Psarskie
- DOMO Meble, produkcja mebli, Psarskie
- SEZAM, artykuły spożywcze, Zbrudzewo

Dzięki dogodnym warunkom i preferencjom dla przedsiębiorstw we wsi Psarskie na inwestycje zdecydowały się takie firmy jak Dutron zajmujące się wytwarzaniem artykułów elektrycznych oraz DOMO Meble specjalizujące się w sprzedaży i produkcji mebli. Korzystny klimat dla przedsiębiorczości i powstające inwestycje stanowią doskonałą szansę dla mieszkańców wsi Psarskie na znalezienie zatrudnienia.

Zdjęcie 14 Firma DOMO Meble

Źródło: Urząd Miejski w Śremie

6. KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY

We wsi Psarskie organizowane są liczne imprezy kulturalne i społeczne, których celem jest podtrzymanie więzi społecznych oraz rozwój świadomości lokalnej społeczności. I tak na przykład we wrześniu 2008 roku na terenie sołectwa Psarskie zorganizowana została Mini Olimpiada dla dzieci niepełnosprawnych. W zawodach wzięło udział 80 niepełnosprawnych uczestników, którzy następnie zostali ugoszczeni przez pracowników Domu Pomocy Społecznej w Psarskiem.

Na terenie wsi Psarskie działa również Fundacja na Rzecz Rewaloryzacji Miasta Śrem, która organizuje szereg imprez okolicznościowych oraz promuje społeczną solidarność i społeczne zaangażowanie.

II. ANALIZA SWOT MIEJSCOWOŚCI PSARSKIE

Tabela 6 Jak mieszkańcy wsi Psarskie oceniają warunki życia w gminie oraz swoim miejscu zamieszkania:

SKALA: 5 - BARDZO DOBRZE, 4 - DOBRZE, 3 - PRZECIĘTNIE, 2 - ŹLE, 1- BARDZO ŹLE	
Lokalny rynek pracy (możliwości znalezienia pracy na terenie Gminy)	3,68
Opieka społeczna	3,86
Opieka zdrowotna	3,25
Warunki mieszkaniowe	3,75
Bezpieczeństwo mieszkańców	4,24
Przedszkola	4,00
Szkoły podstawowe	4,06

Gimnazja	4,03
Dostępność do kultury i rozrywki	2,37
Dostępność do sportu i rekreacji	2,25
Dostępność do infrastruktury telekomunikacyjnej (telefony stacjonarne, Internet itp.)	3,32
Wodociągi i jakość wody	4,34
Kanalizacja	4,24
Stan dróg i lokalizacji lokalnej	2,32
Stan środowiska naturalnego	3,03
Gastronomia	3,75
Placówki handlowe	3,79
Placówki usługowe	3,72
Placówki pocztowe	3,20

Źródło: Opracowanie własne

Z przeprowadzonej ankiety wynika, że większość mieszkańców wykazuje zadowolenie z dostępu do istniejącej sieci wodociągowo-kanalizacyjnej oraz z poziomu bezpieczeństwa i warunków mieszkaniowych. Bardzo dobrze i dobrze mieszkańcy wsi Psarskie oceniają funkcjonowanie placówek oświatowych, lokalnego systemu opieki społecznej oraz placówek usługowo-handlowych.

W dalszym ciągu istnieją poważne braki w odniesieniu do możliwości znalezienia zatrudnienia na lokalnym rynku pracy oraz dostępu do podstawowych świadczeń opieki zdrowotnej. Mieszkańcy przeciętnie ocenili funkcjonowanie placówek pocztowych oraz wyrazili zaniepokojenie ze stanu środowiska naturalnego.

Obecnie do najważniejszych i najbardziej pilnych wyzwań należy poprawa dostępności do różnych form kultury i rozrywki oraz stworzenie odpowiedniej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. Zadaniem dla władz sołectwa jest także rozwój i rozbudowa infrastruktury telekomunikacyjnej i teleinformatycznej, gdyż w dalszym ciągu część mieszkańców boryka się z problemem dostępu do usług telefonicznych i internetowych. Jednak podstawowym celem jest remont i budowa infrastruktury drogowej, która doprowadzi do poprawy obecnych warunków komunikacyjnych i inwestycyjnych w miejscowości.

OCENIONE BARDZO DOBRZE I DOBRZE (OD 3,51 DO 5):

Wodociągi i jakość wody	4,34
Kanalizacja	4,24
Bezpieczeństwo mieszkańców	4,24
Szkoły podstawowe	4,06
Gimnazja	4,03
Przedszkola	4,00
Opieka społeczna	3,86
Placówki handlowe	3,79
Gastronomia	3,75
Warunki mieszkaniowe	3,75
Placówki usługowe	3,72

OCENIONE PRZECIĘTNIE (OD 2,51 DO 3,5):

Lokalny rynek pracy (możliwości znalezienia pracy na terenie Gminy)	3,48	
Opieka zdrowotna	3,25	
Placówki pocztowe	3,20	
Stan środowiska naturalnego	3,03	

OCENIONE ŹŁE I BARDZO ŹŁE (OD 2,50 DO 1):

Dostępność do kultury i rozrywki	2,37
Stan dróg i lokalizacji lokalnej	2,32
Dostępność do sportu i rekreacji	2,25
Dostępność do infrastruktury telekomunikacyjnej (telefony stacjonarne, Internet itp.)	2,22

Na podstawie analizy zasobów gminy Śrem oraz sołectwa Psarskie, konsultacji społecznych przeprowadzonych z mieszkańcami i liderami lokalnymi oraz spotkań roboczych z pracownikami urzędu sporządzono analizę SWOT, która stanowi punkt wyjścia dla wyznaczenia i realizacji wizji rozwoju miejscowości. Technika analityczna SWOT polega na posegregowaniu posiadanej informacji o gminie na cztery grupy (cztery kategorie czynników strategicznych):

S (Strengths) – mocne strony: wszystko to, co stanowi atut, przewagę miejscowości.

W (Weaknesses) – słabe strony: wszystko to, co stanowi słabość, barierę w miejscowości.

O (Opportunities) – szanse: wszystko, co stwarza dla miejscowości szansę korzystnej zmiany.

T (Threats) – zagrożenia: wszystko, co stwarza dla miejscowości niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

Tabela 7 Analiza SWOT

<i>Mocne Strony</i>	<i>Słabe Strony</i>
<ul style="list-style-type: none"> • bliskość Poznania – największej aglomeracji województwa • walory turystyczne regionu • korzystne warunki inwestycyjne, udogodnienia i klimat dla rozwoju przedsiębiorczości • przechodzące szlaki komunikacyjne droga E 261 z Poznania do Wrocławia oraz nr 42 z Poznania do Katowic i Łodzi • zainteresowanie kapitału zagranicznego • brak przemysłu uciążliwego ekologicznie • liczne placówki oświatowe • silne związki handlowe pomiędzy gminami i miejscowościami • świadomość społeczna i ekologiczna mieszkańców • odsetek zatrudnionych w sektorze usługowym • funkcjonowanie zakładów zgodnie z unijnymi standardami • dobrze funkcjonujący system opieki socjalnej • poczucie bezpieczeństwa mieszkańców	<ul style="list-style-type: none"> • brak rozwiniętego systemu oraz zły stan techniczny dróg lokalnych • mała dostępność do kultury i rozrywki • mała dostępność do sportu i rekreacji • brak rozwiniętej infrastruktury społecznej i sportowej • niedostateczna infrastruktura gazowa, zwłaszcza na terenach wiejskich • relatywnie wysoki odsetek zatrudnionych w rolnictwie • słaba infrastruktura turystyczna • niski poziom innowacyjności lokalnych przedsiębiorstw • brak osobowych połączeń kolejowych i szlaków komunikacyjnych o znaczeniu krajowym • wysoki odsetek bezrobotnych wśród ludzi młodych i kobiet • słabość lokalnego rynku pracy

<i>Szanse</i>	<i>Zagrożenia</i>
<ul style="list-style-type: none"> • województwo wielkopolskie jest jednym z najbardziej atrakcyjnych regionów o znacznym potencjale ludzkim i konkurencyjnym • budowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej oraz stworzenie centrum rekreacyjno-wypoczynkowego • rozbudowa infrastruktury transportowej w regionie • poprawa infrastruktury edukacyjno-społecznej • napływ kapitału polskiego jak i zagranicznego • efektywne wykorzystanie środków zewnętrznych dla inwestycji w ochronę środowiska • korzystanie z możliwości zewnętrznego finansowania inwestycji, w tym z dotacji unijnych • inwestycje w odnawialne źródła energii • rozwój bazy turystycznej i agroturystycznej • szeroka oferta rozrywkowa i kulturalna • napływ ludności z aglomeracji poznańskiej • rozwój obecnych i zawiązanie nowych form współpracy partnerskiej • rozbudowa instalacji wodociągowo – kanalizacyjnej i gazowej • rozwój sieci telekomunikacyjnej i teleinformatycznej oraz zwiększenie dostępu do Internetu	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost poziomu zanieczyszczenia środowiska zwłaszcza na terenach wiejskich na skutek znacznej rozbudowy infrastruktury • ujemny przyrost naturalny • odpływ ludzi młodych • geriatyzacja społeczeństw • bezrobocie strukturalne • ograniczenie wydatków inwestycyjnych • opóźnienia w realizacji planu pełnego zwodociągowania i skanalizowania gminy • ograniczenie możliwości dla rodzimego kapitału na rzecz zagranicznego • rozwój patologii społecznej • znaczne koszty ponoszone na rzecz tworzenia nowych miejsc pracy

Podsumowanie:

Jednym z najważniejszych elementów determinujących rozwój miejscowości Psarskie jest wysoki wskaźnik osób w wieku produkcyjnym i odsetek ludzi młodych, walory turystyczne i dogodne warunki inwestycyjne dla przedsiębiorców. Ponadto bardzo istotną rolę odgrywa bliskość dużych aglomeracji miejskich oraz przebiegające przez gminę ważne szlaki komunikacyjne. Dodatkowo szansą jest również możliwość pozyskania środków finansowych na inwestycje z funduszy UE. Rozbudowa systemu komunikacyjnego, zwłaszcza dróg lokalnych będzie istotnym ułatwieniem zarówno dla samych mieszkańców jak i przedsiębiorców.

Ponadto Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wyraził zgodę na przeznaczenie gruntów rolnych klasy III, które położone są w obrębie wsi Psarskie na cele nierolnicze. Marszałek Województwa Wielkopolskiego podjął decyzję w sprawie zmiany kwalifikacji gruntów klas IV. Działania te stwarzają ogromną szansę dla miejscowości i są skierowane w stronę nowych inwestorów.

Zdjęcie 15 Stan techniczny dróg lokalnych we wsi Psarskie

Źródło: Urząd Miejski w Śremie

Natomiast do największych zagrożeń, które mają znaczący wpływ na rozwój i odnowę wsi Psarskie zaliczyć można przede wszystkim ujemny przyrost naturalny,

odpływ młodych ludzi np. do większych aglomeracji miejskich, bezrobocie i wysokie koszty tworzenia nowych miejsc pracy oraz zły stan infrastruktury drogowej. Ponadto, poważnym wyzwaniem jest również brak odpowiedniej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i wypoczynkowej.

Zdjęcie 16 Stan techniczny infrastruktury sportowej

Źródło: Urząd Miejski w Śremie

III. PLANOWANE INWESTYCJE WE WSI PSARSKIE

Wyniki przedstawione w poniższej tabeli odnoszą się do oceny jakiej dokonali mieszkańcy wsi Psarskie w kwestii działań, które powinny być ich zdaniem realizowane jako priorytetowe z punktu widzenia rozwoju i odnowy ich miejscowości. Mieszkańcy dokonali oceny działań w skali od 5 do 1 (gdzie 5 stanowiło najwyższą możliwą ocenę dla zadania – bardzo dobrze oceniam dane zadanie, natomiast 1 – najniższą możliwą ocenę – bardzo źle oceniam to zadanie).

Tabela 8 Wyniki badań ankietowych

Skala: 5 - bardzo dobrze, 4 - dobrze, 3 - przeciętnie, 2 - źle, 1- bardzo źle		
Remonty i budowa dróg		4,75
Budowa infrastruktury około drogowej	Oświetlenie uliczne	4,65
	Chodniki i ścieżki uliczne	4,39
	Zatoczki autobusowe i przystanki	4,89
	Inne np. sygnalizacja świetlna	4,62
Poprawa bezpieczeństwa publicznego		2,31
Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej		4,37
Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej		4,37
Budowa oczyszczalni przydomowych		3,78
Wydzielenie i uzbrojenie gruntów dla inwestorów		3,86
Aktywne wspieranie lokalnych przedsiębiorców i poszukiwanie inwestorów zastępczych		3,93
Budowa i modernizacja budynków oświatowych (szkół, przedszkoli)		3,33
Budowa i modernizacja budynków użyteczności publicznej (świetlic, ośrodków zdrowia, domów kultury itp.)		3,10
Budowa obiektów sportowo-rekreacyjnych		4,20
Tworzenie warunków do rozwoju budownictwa mieszkaniowego		3,82

Działania w zakresie zbiórki, selekcji i wywożenia odpadów	4,51
Umożliwianie rozwoju usług gastronomiczno-hotelarskich i agroturystycznych	3,82
Poprawa estetyki Gminy (np. nowe tereny zielone)	3,65
Szersze wspieranie działań kulturowych, artystycznych i promocja Gminy	3,72
Modernizacja istniejących obiektów historycznych	3,34
Zwiększenie pomocy dla najuboższych	3,82

PLANOWANE ZADANIA DO REALIZACJI W SOŁECTWIE PSARSKIE:

1. BUDOWA ULICY LEŚNEJ W PSARSKIM

Tabela 9 Nakłady finansowe dla zadania: Budowa ulicy Leśnej w Psarskiem

Wyszczególnienie	
1.	Łączne koszty do poniesienia: 500 000 zł
2.	Data rozpoczęcia inwestycji: 2009 r.
3.	Data zakończenia inwestycji: 2009 r.
4.	Dofinansowanie inwestycji ze źródeł zewnętrznych: Nazwa funduszu finansującego zadanie: Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych – środki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego
5.	Wysokość dofinansowania: 250 000 zł
6.	Wkład własny: 250 000 zł

2. BUDOWA ULICY OWOCOWEJ W PSARSKIM

Tabela 10 Nakłady finansowe dla zadania: Budowa ulicy Owocowej w Psarskiem

Wyszczególnienie	
1.	Łączne koszty do poniesienia: 380 000 zł
2.	Data rozpoczęcia inwestycji: 2009 r.
3.	Data zakończenia inwestycji: 2010 r.
4.	Wkład własny: 380 000 zł

3. BUDOWA ULICY ASTROWEJ W PSARSKIM

Tabela 11 Nakłady finansowe dla zadania: Budowa ulicy Astrowej w Psarskiem

Wyszczególnienie	
1.	Łączne koszty do poniesienia: 490 000 zł
2.	Data rozpoczęcia inwestycji: 2009 r.
3.	Data zakończenia inwestycji: 2009 r.
4.	Wkład własny: 490 000 zł

4. BUDOWA CENTRUM REKREACYJNO-WYPOCZYNKOWEGO W PSARSKIM

Tabela 12 Nakłady finansowe dla zadania: Budowa Centrum Rekreacyjno-Wypoczynkowego w Psarskiem

Wyszczególnienie	
1.	Łączne koszty do poniesienia: 1 000 000 zł
2.	Data rozpoczęcia inwestycji: 2010 r.
3.	Data zakończenia inwestycji: 2010 r.

4.	Dofinansowanie inwestycji ze źródeł zewnętrznych: Nazwa funduszu finansującego zadanie: Europejski Fundusz Rolny na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich Nazwa programu operacyjnego: Program Rozwoju Obszarów Wiejskich Nazwa działania: Odnowa i rozwój wsi Kod działania: 312, 322, 323 OŚ 3: Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej
5.	Wysokość dofinansowania: 500 000 zł
6.	Wkład własny: 500 000 zł

Z przeprowadzonej ankiety wynika, że do najważniejszych realizowanych inwestycji we wsi Psarskie należą budowa nowych dróg lokalnych, które stanowiąc będą integralną część regionalnego węzła komunikacyjnego oraz budowa centrum rekreacyjno-wypoczynkowego. Przedsięwzięcie w postaci budowy i rozbudowy infrastruktury drogowej poprawi obecny stan dróg w miejscowości oraz stworzy nowe możliwości i udogodnienia dla mieszkańców i przedsiębiorców. Dzięki budowie centrum rekreacyjno-wypoczynkowego wyraźnej poprawie ulegnie dostępność lokalnej społeczności do sportu i rekreacji. Inwestycja ta przyczyni się przede wszystkim do stworzenia odpowiedniej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej dla mieszkańców wsi Psarskie. Do planowanych przez władze sołectwa inwestycji, które cieszą się społecznym poparciem należą także rozbudowa i modernizacja istniejących sieci wodociągowo-kanalizacyjnej i gazowej oraz budowa nowoczesnej sieci telekomunikacyjnej i teleinformatycznej. Ponadto, do zadań władz gminy w przyszłości powinna należeć również modernizacja istniejących sieci elektroenergetycznych, działania na rzecz zwiększenia efektywności gospodarowania odpadami oraz budowa i rozbudowa szlaków rowerowych i szlaków dla pieszych, które spełniać będą wymagane

standardy w tym zakresie. Ponadto, mieszkańcy zdecydowanie popierają działania na rzecz tworzenia korzystnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości i pozyskiwania nowych inwestorów.

IV. SYSTEM WDRAŻANIA, MONITOROWANIA, OCENY ORAZ KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

A) SYSTEM WDRAŻANIA

System wdrażania Planu Odnowy Miejscowości jest realizowany w oparciu o system wdrażania pomocy strukturalnej Unii Europejskiej.

Poszczególne projekty będą wdrażane w oparciu o zasady wydatkowania środków według źródeł ich pochodzenia. Korzystanie ze środków własnych, jak i środków unijnych wymusza konieczność sprostania wielu wymogom formalnym określonym w odrębnych przepisach.

Instytucja Zarządzająca Planem Odnowy Miejscowości:

Rolę Instytucji Zarządzającej będzie pełnił specjalnie powołany przez Burmistrza zespół, którego skład opierał się będzie o pracowników urzędu oraz inne zainteresowane osoby. Struktura zespołu będzie wyglądała następująco:

Kierownik Zespołu - 1 osoba,
Sekretarz Zespołu - 1 osoba,
Członek Zespołu - 3 osoby.

Zakres zadań Instytucji Zarządzającej obejmuje między innymi:

- Ustalenie szczegółowych zasad i kryteriów realizacji Planu,

- Zapewnienie zgodności realizacji Planu z poszczególnymi dokumentami programowymi wyższego rzędu, w tym w szczególności w zakresie zamówień publicznych, zasad konkurencji, ochrony środowiska, jak też zagwarantowanie przestrzegania zasad zawierania kontraktów publicznych,
- Zbieranie danych statystycznych i finansowych na temat postępów wdrażania oraz przebiegu realizacji projektów w ramach Planu,
- Zapewnienie przygotowania i wdrożenia planu działań w zakresie informacji i promocji Planu,
- Przygotowanie rocznych raportów na temat wdrażania Planu, zbieranie informacji do rocznego raportu o nieprawidłowościach,
- Dokonanie oceny po zakończeniu realizacji Planu.

Do właściwej oceny Planu IZ może tworzyć grupy robocze, korzystać z opinii niezależnych ekspertów lub usług innych instytucji.

INSTYTUCJA WDRAŻAJĄCA PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI:

Urząd Miejski w Śremie jako instytucja wdrażająca Plan Odnowy Miejscowości jest odpowiedzialny za:

- Kreowanie, przyjmowanie i składanie wniosków aplikacyjnych od instytucji podległych – beneficjentów pomocy,
- Kontrolę formalną składanych wniosków, ich zgodności z procedurami i z zapisami w Planie,
- Ewentualne monitorowanie wdrażania poszczególnych projektów,
- Zapewnienie informowania o współfinansowaniu przez UE realizowanych projektów.

B) SPOSOBY MONITOROWANIA I OCENY PLANU

Znaczenie priorytetowe w monitorowaniu i stymulowaniu realizacji Planu Odnowy Miejscowości posiada Rada Miejska w Śremie. Instytucja Zarządzająca

współpracuje z Burmistrzem, Zastępcą Burmistrza, Sekretarzem i Skarbnikiem, których główną rolą będzie monitorowanie przebiegu realizacji zadań zawartych w Planie oraz ewentualne interweniowanie w przypadku stwierdzenia spóźnień lub nieuzasadnionej rezygnacji z realizacji zadania.

C) METODY OCENY PLANU

Skuteczność Planu Odnowy Miejscowości będzie poddawana bieżącej ocenie. Sprawowana ona będzie przez Burmistrza oraz Radę Miejską przy pomocy wskaźników postępu realizacji i oceny skuteczności wdrażanych projektów określonych w poszczególnych programach operacyjnych oraz w wytycznych opracowanych przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego bądź inną instytucję odpowiedzialną za wdrażanie pomocy finansowej ze źródeł UE.

D) SPOSOBY KOMUNIKACJI PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI

Komunikacja społeczna oraz zadania z zakresu promocji są niezbędnym elementem sprawnego procesu realizacji niniejszego Planu.

Do działań z zakresu komunikacji i promocji zaliczamy:

- Zapewnienie bieżącego informowania opinii publicznej o zakresie i wymiarze pomocy UE dla poszczególnych projektów i rezultatach działań na poziomie gminy,
- Inicjowanie dodatkowych działań promocyjnych o zasięgu lokalnym,
- Zapewnienie współpracy z instytucjami zaangażowanymi w monitorowanie i realizowanie Planu Odnowy Miejscowości w zakresie działań informacyjnych i promocyjnych poprzez wymianę informacji i wspólne przedsięwzięcia,
- Wykorzystanie nowoczesnych narzędzi komunikacji i promocji m.in. takich jak: Internet, poczta elektroniczna etc. w celu usprawnienia komunikacji pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w realizacji Planu Odnowy Miejscowości.

Wszelkie działania podejmowane w ramach Planu Odnowy Miejscowości będą uwzględniały specyficzne potrzeby grup docelowych w kwestii informacji oraz użytych narzędzi w celu osiągnięcia maksymalnej skuteczności oddziaływania.

Grupami docelowymi Planu będą:

- Lokalna społeczność czyli bezpośredni beneficjent pomocy.
- Beneficjenci pomocy czyli osoby, instytucje lub grupy społeczne bezpośrednio korzystające z wdrażanej pomocy:
  - jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego;
  - podmioty będące jednostkami podległymi samorządowi gminnemu bądź realizujące zadania jednostki samorządu terytorialnego;
  - podmioty gospodarcze;
  - organizacje zrzeszające przedsiębiorców;
  - NGO (organizacje pozarządowe);
  - inne organizacje społeczne.

Szczególnie istotną jest potrzeba kształtowania pozytywnego wizerunku Planu Odnowy Miejscowości. Za jego pośrednictwem należy modelować zrozumienie społeczne dla realizowanych zadań zwłaszcza gdy związane jest to z sytuacją współfinansowania tych zadań ze środków pomocowych UE.

Aby osiągnąć cele związane z informacją i promocją Planu Odnowy Miejscowości będą stosowane m.in. następujące środki oraz narzędzia:

- konferencje, seminaria, wykłady, warsztaty, prezentacje;
- wizytacje projektów, ekspozycje projektów;
- serwisy www samorządu terytorialnego;
- publikacje, broszury informacyjne, plakaty, reklamy, materiały audio – wizualne, ulotki;
- publikacje prasowe i radiowe.

E) SPOSÓB AKTUALIZACJI PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI

Kompetencje w zakresie aktualizacji Planu posiada Instytucja Zarządzająca Planem. Określa ona w sposób jednoznaczny sposób dokonania wszelkich aktualizacji w niniejszym dokumencie i monitoruje stan dokonywania wszelkich zmian.

V. SPIS TABEL, ZDJĘĆ I MAP

Tabela 1 Położenie.....	13
Tabela 2 Wykaz użytków gruntowych w obrębie miejscowości Psarskie.....	19
Tabela 3 Statystyka stałych mieszkańców miejscowości Psarskie wg wieku i płci	20
Tabela 4 Informacje odnośnie bezrobocia na dzień 30.09.2008 r.....	20
Tabela 5 Wykaz zabytków architektury na terenie wsi Psarskie	27
Tabela 6 Jak mieszkańcy wsi Psarskie oceniają warunki życia w gminie oraz swoim miejscu zamieszkania:	36
Tabela 7 Analiza SWOT.....	40
Tabela 8 Wyniki badań ankietowych	44
Tabela 9 Nakłady finansowe dla zadania: Budowa ulicy Leśnej w Psarskiem	45
Tabela 10 Nakłady finansowe dla zadania: Budowa ulicy Owocowej w Psarskiem.....	46
Tabela 11 Nakłady finansowe dla zadania: Budowa ulicy Astrowej w Psarskiem	46
Tabela 12 Nakłady finansowe dla zadania: Budowa Centrum Rekreacyjno-Wypoczynkowego w Psarskiem	46
Zdjęcie 1 Widokówka przedstawiająca rynek w Śremie	7
Zdjęcie 2 Widokówka przedstawiająca rynek w Śremie	8
Zdjęcie 3 Ratusz miejski w Śremie	11
Zdjęcie 4 Portret Przemysła II	17
Zdjęcie 5 Budynki dwukondygnacyjne, jednorodzinne	22
Zdjęcie 6 Budynki dwukondygnacyjne, jednorodzinne	22
Zdjęcie 7 Budynki przedstawiające zabudowę zagrodową	23
Zdjęcie 8 Budynki przedstawiające zabudowę współczesną z placem zabaw	23
Zdjęcie 9 Współczesna zabudowa we wsi Psarskie.....	24

Zdjęcie 10 Krajobraz przyrodniczy wsi Psarskie	26
Zdjęcie 11 Park Krajobrazowy we wsi Psarskie	28
Zdjęcie 12 Neogotycki pałac z XIX wieku	28
Zdjęcie 13 Boisko we wsi Psarskie – stan techniczny.....	30
Zdjęcie 14 Firma DOMO Meble	35
Zdjęcie 15 Stan techniczny dróg lokalnych we wsi Psarskie	42
Zdjęcie 16 Stan techniczny infrastruktury sportowej	43
Mapa 1 Powiat śremski	9
Mapa 2 Miejscowość Psarskie	15
Mapa 3 Podział administracyjny województwa wielkopolskiego.....	16